

CSENDŐRSÉGI LAPOK

Szerkeszti és kiadja a M. kir. Csendőrségi Zsebkönyv szerkesztő-bizottsága.

ELŐFIZETÉSI ÁRA: Félévre — 6 korona.
Egész évre 12 korona. Negyedévre 3 korona.

Megjelenik
minden vasárnap.

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL
Budapest, IV. Egyetem-utca 4 sz.

Csendőrök a bűnvádi perrendtartásban.

Irta: K. Nagy Sándor kir. törvényszéki bíró.

Az én falumból egy derék legény katonai szolgálatának kitöltése után csupán annyi időre ment haza, hogy meglátogassa szülőit és öcsését, a ki együtt lakik velök és minden atyjafát, úgy a közelebről, mint távolabbról valókat s aztán bucsut vett tőlük és feltette a mindenkéül tisztelget érdemlő kakastollas kalapot.

Most már ő is büszkén vallhatja, hogy csendőrré lett, a közbiztonság örvé, az igazság védelmezőjévé és a gonoszság üldözőjévé.

Mikor elbucsuztam tőle, megigérttem neki: «Nos édes atyámfia! ne aggódjál olyan nagyon a miatt, hogy milyen jogokat és kötelességeket ad neked a bűnvádi perrendtartás. Majd elmondom én azt neked a ti lapotokban.»

Neki mondom hát el, hogy milyen szerepük van a csendőröknek a bűnvádi perrendtartásban.

De ha «a lányomnak mondom, a menyem is értsen róla» mondja a falusi asszony.

Én se bánom, ha más is elolvassa.

A bűnvádi perrendtartás különbséget tesz a polgári és katonai személyek között. A mi nagyon helyes is, mert nem mindenben ugyanazon törvények alá vonatkozik.

Megemlékezik erről maga a Büntetőtörvény 5. §-a, midőn kimondja, hogy hatálya kiterjed az egész ország területére, azonban «a kivételeket a fegyveres erőhöz tartozó személyekre nézve külön törvény szabályozza.» A Bp. 30. §-a szerint pedig: «A Bp. a katonai bíróságok hatáskörét nem érinti.»

A csendőrségről szóló 1881. III. toz. 8. §-a szerint: «A csendőrségi tiszték és összes csendőrök személyi, előléptetési és fizetelmi ügyekben a honvédelmi minster alá helyezettven, az összes személyi ügyek a honvédelmi ministeriumban kezeltetnek s a csendőrség által elkövetett fizetelmi és bűnügyekben kizárólag a m. kir. honvédbíróságok illetékesek; a közigazgatási és rendőri szolgálati viszony tekintetében a csendőrség a belügy-minister hatósága alatt áll.»

No de azért a Bűnvádi perrendtartásban is van ám intézkedés téve a fegyveres erőről és katonai személyekről.

A ki katona volt, az nem felejtette el, hogy fegy-

veres erő alatt a hadsereg, hadi tengerészet, a honvédség és népfelkelés értendő. (1889: VI. toz. 2. §.)

Ugyanígy határozza meg a Bp. 13. §-a is. De ugyanez kimondja, hogy «a katonai» szó a hadsereg, hadi tengerészetre, honvédségre, népfelkelésre és a csendőrségre vonatkozik.»

A hol tehát a Bp. «katonai személyeket» említi, azok alatt a csendőröket is kell érteni.

A fegyveres erőnek vagy a csendőrségnek tényleges szolgálatban levő tagja, valamint a rendőrség vagy pénzügyőrség személyzetéhez tartozó egyén terhelt ugyanúgy csak illetékes feljebbvaló hatósága útján idézhető meg bármely polgári hatóság által kihallgatásra. Közvetlen megidézésnek csak akkor van helye, ha feljebbvaló hatósága nincs helyben és a késedelem veszéllyel járna, azonban ebben az esetben és egyidejűleg az ő feljebbvaló hatóságát feltétlenül értesíteni kell. (Bp. 130. §.)

Ni! hogy elcsudálkozik rajta. Hiszen előbb magam olvastam fel a törvényt, hogy a csendőrök által elkövetett bűnügyekben a honvédbíróságok itélnek. Az igaz, de csak akkor, ha a tényleges szolgálat ideje alatt követte el a bűncselekményt, azonban ha a csendőr még csendőrré léte előtt a polgári életben jött összekötésbe a törvénnyel, akkor a polgári büntetőbírószág vonja őt számadásra, ha rajta van is a csinos esendőri mondur. Ilyen esetben idézhető meg tehát a csendőr mint terhelt a polgári büntető bírósághoz.

A polgári életben elővezetési parancsol hoesát ki a büntetőbírószág a terhelt ellen, ha: 1. az előzetes letartóztatásnak valamely törvényes oka fennforog; 2. ha a szabályszerűen megidézett terhelt nem jelent meg és elmaradását figyelembe vehető okkal ki nem mentette a hatóság előtt megjelenése pedig továbbra is szükséges. Az elővezetési parancs kézbesítője köteles a terheltet, ha szükséges, kényszerítő eszközökkel, esetleg a karhatalom igénybevételével is, az idéző hatóság elé állítani.

Már most nagyon furesa dolog következhetnek be, ha az a csendőrös kerestetnek meg az ilyen elővezetési parancs kézbesítésével, vagy karhatalomként épen az vétetnek igénybe, ha melynek egyik tagja volna az elővezetendő terhelt.

A Bp. útját vágja ennek az eshetőségnek, midőn kimondja, hogy: «a fegyveres erőnek, vagy a csendőrségnek tényleges szolgálatban álló tagja ellen elővezető

parans nem bocsúlható ki, hanem elővezettetése végett feljebbvaló hatósága keresendő meg.» (131. §)

Megtörténik igen gyakran, hogy a tényleges szolgálatban álló csendőröket, akár szolgálatba lépésük előtt, akár szolgálatban állásuk alatt történt eseményekre *tanukként* kell kihallgatni.

A *tanukat* bűnügyekben a vizsgálat folyamán rendszerint a vizsgálóbíró hallgatja ki, de ha ez nehézséggel járna, a vizsgálóbíró a külön kérdések megjelölése mellett egyes vizsgálati cselekmények teljesítése céljából a foganatosítás helyének vizsgálóbíráját, vagy járásbíróságát megkeresheti.

Kétségtelen az, hogy a csendőrök annyira el vannak foglalva s szolgálatuk oly terhes, hogy épen magának a közbiztonságnak érdeke kívánja, miként ne vonják el őket tulajdonképeni rendeltetésüktől. Már pedig nagy idővesztéssel jár reájuk nézve, ha tanuk granánt a vizsgálóbíróhoz beidéztetik.

Épen azért nagyon helyesen és bölcsen rendeli a törvény, hogy a fegyveres erő, vagy a csendőrség tényleges szolgálatban álló tagjának kihallgatása végett az illetékes katonai bíróság is megkereshető. (Bp. 202. § utolsó bekezdése.)

(Ez a rendelkezés megérdemli, hogy ne csak a próba-csendőrök, hanem a magasabb rangnak is figyelembe vegyék és a csendőri szolgálat érdekében igyekezzenek oda hatni, hogy a vizsgálóbírák minél gyakrabban igénybe vegyék kötelességszerűen ezt a jogot s hacsak a csendőrség időt nyerhet vele, ilyen megkeresés útján hallgattassák ki a csendőröket, mert az bizonyos, hogy ez, így kevesebb vizsgálati zavarral megejthető.)

Tanukul — rendszerint — nem idézhető meg *közvetlenül* a csendőrségnek és a fegyveres erőnek tényleges szolgálatban álló tagjai, valamint a rendőrséghez és a pénzügyőrséghez tartozó egyének, hanem csak feljebbvaló hatóságuk útján, kivéve azt az esetet, ha feljebbvaló hatóságuk nincs helyben és a késedelem veszélyvel jár, ilyen esetben közvetlenül is megidézhetők ugyan, de feljebbvaló hatóságukat is egyidejűleg értesíteni kell. (Bp. 197. §.)

Már most ha közvetlenül úgy sem idézhető meg a csendőr tanuként, hanem csak feljebbvaló hatósága útján, úgy ennek értesítése mellett: bizony, ha csak lehetséges, helyesebb dolog mindjárt a kihallgatás végett keresni meg a feljebbvaló csendőrhatalóságot.)

«A *tanu* követelheti megjelenésével járó szükséges úti költségeinek megtérítését s igénye van ellátási díjhoz» — mondja a törvény. (Bp. 223. §.)

Nem volna tehát sem igazságos, sem méltányos, hogy csak épen a csendőrök essenek el minden megtérítéstől. Nem is esnek el egészen, hanem mások lévén a viszonyaik, a törvény szerint «a fegyveres erőnek és a csendőrségnek tényleges szolgálatban álló tagjai, valamint a rendőrség és a pénzügyőrség személyzetéhez tartozó egyéneket illető tanudijajokról külön szabályok rendelkeznek». (Bp. 224. §.)

És a csendőrök már magukkal viszik a *tanudij felszámítására* vonatkozó kimutatást, midőn mint tanuk a bíróságnál megjelennek, azt a vizsgálóbíróknak, illetve a főtárgyalás elnökének bemutatják, a ki azt utalva a főtárgyalás elnökének bemutatják, a ki azt utalva a bíróságnál látja el s a kir. ügyészségnél (kir. járásbírósnál) azonnal kifizetik.

Nem tudom ugyan elképzelni, hogy azok a méltán önrzetes emberek, a kik teljes tudatában vannak és lehetnek annak, miként ők a közbiztonság fentartására, a rend megóvására és a törvények tiszteletben tartására, a törvények megvédésére hivatvák: annyira megtudnának felejtkezni magukról, bármilyen körülmények között is, hogy a főtárgyaláson valamely bűncselekmény elkövetésére képesek volnának, mégis kötelességemnek tartom felemlíteni, hogy van a Bűnvádi perrendtartásban egy ide vonatkozó szakasz is.

«A fegyveres erőnek, vagy a csendőrségnek tényleges szolgálatban álló tagja, ha a főtárgyalás alatt büntettet követ el: a vádló indítványára *letartóztatható* és a tényállás közlése mellett feljebbvaló hatóságának adható át, csekélyebb bűncselekmény, valamint a letartóztatás mellőzése esetében pedig feljebbvaló hatósága értesítendő.» (Bp. 333. §.)

No, hát lehetne-e elhinni, hogy egy m. kir. csendőr képes lenne ilyen eszelenséggel bemocskolni kardját, mely a törvények védelmére adatott az ő kezébe?!

Ugyan bizony a sok beszéd közt majd el is felejtetem valamit. Pedig egyszer a «Népkörben» már kérdészködött is erről Bere Andráskomám, a kinek gyámfia akkor készült a csendőrséghez és alighanem nyomta valami a lelkét még legénykorából. (Nem a Bere Andráskomámét, hanem a gyámfiáét.) Azt kérdezte ugyanis: a polgári hatóság (bíróság) rendelhet-e el *előzetes letartóztatást csendőr ellen?*

Ítt van a törvényben: «A fegyveres erőnek vagy a csendőrségnek tényleges szolgálatban levő vagy ideiglenes szolgálattételre behívott tagjai ellen, a szolgálatuk tartama alatt, a polgári hatóság béke idején csak *büntelt* miatt, *szökés* esetében, vagy akkor *rendelhet el előzetes letartóztatást*, ha *bizonyíték forog fenn arra nézve*, hogy valamely tettestársat, részest, orgazdat, bűnpártolót vagy tanut hamis vallomástételre, vagy a vallomás megtagadására, illetőleg szakértőt hamis véleményadásra bírni, vagy a bűncselekmény nyomait megsemmisíteni, megváltoztatni, vagy elrejtteni törekedett, vagy törekszik. (Bp. 143. és 141. §. 3. p.) Azonban a katonai bíróság hatóságának alávetett egyén ellen elrendelt előzetes letartóztatás csak feljebbvaló hatósága útján foganatosítható.»

Természetesen, ez a *büntető törvényszékhez* tartozó esetekben történik.

Hát a *járásbírósnál?*

A járásbírósnál is lehet előzetes letartóztatásnak helye csendőr ellen, mert azt mondja a törvény:

«A fegyveres erőnek, vagy a csendőrségnek tényleges szolgálatban álló tagja ellen előzetes letartóztatás, ki-

véve, ha szökésben van, nem foganatosítható, hanem az ilyen terheltnek felügyelet alatt tartása végett a feljebbvaló katonai hatóság megkeresendő.» (Bp. 536. §.)

Igy aztán most már csakugyan keresztül is futotunk az egész «Bűnvádi perrendtartáson», kijelölve azokat a részleteket, melyek a csendőrségre különösebben vonatkoznak. Ha unatkoznak az őrsön, vagy portyázás közben nem felesleges ezekről beszélgetni.

A kikérdezésről.

Irtá: *Soltész Imre* csendőrfőhadnagy.

Azt mondja egy ravasz mondás, hogy a szó csak arra való, hogy elföldjük vele gondolatainkat. Úgy látszik, hogy a gonosztevők kikérdezésénél nagyon is beigazolódik ez a mondás, mert mindegyikük oly mester a meszesövésben, hogy a laikus azt hinné, hogy elbeszélésük után ítélve, oly ártatlanok mint a ma született bárány. A jó csendőr azonban túljár a furlangos gonosztevők eszén, s tudja azt, hogy a milyen a kérdés, olyan a felelet. Azaz nem ad alkalmat a tolvajnak vagy betörőnek arra, hogy tisztára mossa a szentes lepedőt, hanem ügyes sakkhuzással s leleményes kérdésekkel sarokba szorítja a védelmi állásra kényszerült gonosztevőt s azt szedi ki a zsákmányába került alak titkából, a mire épen a helyzet tisztázásához szüksége van.

Nézzük közelebbről, hogyan művészkedik a jó csendőr a 12 próbás gonosztevők kérdésénél, s nézzük, hogy hogyan védekezik a kérdőre vont törvénysértő.

Ha a még tapasztalatlan csendőr azt kérdezné a tolvajtól, hogy te loptad-e el a sárgát, arra könnyen talál feleletet a lótolvaj, azzal, hogy vakuljon meg, ha ő volt a tettes. Az öreg (tapasztalt) csendőr azonban nem így kezdi a kikérdezt, hanem in medias res, azaz a dolog velejére irányítja kérdéseit, s azt kérdi, hogy hát aztán, mikor együtt mentetek a Nagy Andrással a kertek alatt, hol ugrott az át a kerítésen? A kikérdezés előtt álló gonosztevő most gondolkodóba esik, s csürni-csavarni fog, s tagadni fogja még azt is, hogy ő ismeri Nagy András.

A csendőr felmutatja a gonosztevőnek egy Nagyhoz intézett levelét, mire esetleg ismét tagadni fog a tettes. Ekkor a csendőr azzal csafol rá, hogy hiszen öt tanu együtt látta őket inni vásárokra Klein koresmájában, tehát hiába tagadja az ismeretséget.

Hogy jobban leálcázza a csendőr a meglepett tolvajt, felmutatja neki Nagy büntőrszámbájának egyik darabját, mi a kerítésen szakadt le. A terhelt sarokba van szorítva, látja, hogy hiábavaló a tagadás, szépen elmondja, hogy hogyan történt a dolog.

Ezen eljárással a csendőr óriási időt takarít meg, mert elkerülheti a különféle koholt mesék megzafogatását, a mi roppant fáradsággal és időpazarlással jár, s elvégre is csak azon meggyőződésre vezet, hogy a terhelt hazudott, az pedig még igen kevés a cselekmény elkövetésének bizonyításához.

A csendőr azonban a terhelt kikérdezéséhez csak akkor fogjon, ha tanuk, talált bűnjelek, vagy egyéb bizonyítékokból a büntett elkövetésének valamelyik fázisát tisztán megállapította. S ha ezen kezdve a kikérdezt, a tettest sarokba szorítja, a tagadása a bizonyítékokkal szemben haszalatlanok fog bizonyulni s előbb-utóbb belátja a terhelt, hogy a felvett szóharcaiban ő a leggyőzött s megadja magát. A terhelt beismerései, a mint azt a tapasztalat beigazolja, többnyire az így megdöntött állításaik után szoktak bekövetkezni. Ily döntő bizonyítékokkal szemben a terhelt azt fogja hinni, hogy a csendőr már úgy is tud mindent, tehát tagadása hiába való s meghurcoltatását beismerésével meg fogja előzni. Ellenben, ha a csendőr a dolog elejéről kezdve a terheltet, tapogatózni fog, ezáltal a terhelt kiismeri a csendőr eddig gyűjtött bizonyítékainak gyengeségét, felülkerekedik s a sebtében kieszelt koholmányokkal megtalálja a kibuvót, majd látva a tehetetlen csendőrt, most már követelni fogja, hogy meghurcoltatását az szüntesse be s ereszsze őt szabadon.

A csendőr által épített gyenge kártyavár úgy összeesik s a nyomozás eredménye semmily lesz.

Állításom igazolásul a következő esetet hozom fel:

Egy nő szénlopással volt vádolva. Bizonyítékul szolgált karperece, mit a széntartóban találtak. A bizonyítékok ereje megtörtött az ügyetlen kikérdezésen s következőképen a terheltet a vád alól fel kellett menteni. A kérdések és feleletek körülbelül így hangzottak:

— Igaz-e, hogy vádlott szentet lopott N.-től?

— Nem.

— Hol volt vádlott mult hó 25-én délután hat órakor?

— A városi parkban.

— Megvolt-e a karperece, midőn este pihenni tért?

— Igen.

— Mikor vette észre vádlott, hogy ezen karperece (felmutatva) hiányzik?

— Másnap reggel, midőn öltözködtem.

Végső kérdések:

— Tehát terhelt azt állítja, hogy N. cseléd boszúból tette karperecét a széntartóba?

— Igen. Boszúból, mert elsőjére kiadtam az utját.

Nézzük már most, vajjon a helyes kikérdezési mód alatt élve, védekezhetett volna-e így a terhelt. Teszem fel, a kérdések így hangzottak volna:

— Mikor terhelt mult hó 25-én este lefeküdt, elzárta-e szobája ajtaját?

— Tudja-e valakivel bizonyítani, hogy éjjel nem nyitotta ki szobáját s nem ment ki?

A terhelt mindenesetre azzal felel, hogy éjjel nem megy ki, szobáját bezárja, s erőll tud cseléddé, ki hallja, ha nyitja vagy zárja az ajtót.

A további kérdések és feleletek még körülbelül így hangzanának:

— Reggel előbb kel-e terhelt, vagy a cseléd?

— Cselédem korábban kel, de én felkelve, neki ajtót nyitok s beengedem.

— Mindig karpereczet hordt el, éjjel-nappal?

Terhelt meglepetten, határozatlan feleletet ad.

A nyomozó közeg felmutatja a karpereczet s tudtára adja terheltnek, hogy mult hó 26-án reggel a szentártóban találtak karpereczt, mit a szén lopásakor leejtett kezéről.

Vádolt minden bizonynyal be fogja látni, hogy nincs mód a kibuvásra s kapitulálni fog.

Fentiekből láthatjuk, hogy a kikérdezés előtt át kell gondolni az eshetőségeket, a melyekkel a terhelt védekezhetik s a terheltet előbb ezekre nézve kell kikérdezni, ki mitsem sejtve, nem tudja úgy elkészíteni meséjét, hogy az a későbbiek során védelméül is szolgáljon s azután, ha ezekre nézve kikérdeztük már, adjuk fel a vádoltnak a legfogasabb kérdést, melyre már nem lesz kibuvója, mert a menekülés útjait a már előbb feltett kérdésekre adott feleletekben elzártuk. Mint a leirt példából láttuk, hogy ha a terhelt állítja, hogy éjjel megvolt a karperece, szobáját bezárta s csak felkelte után jött be a cseléd, ezen állításai után nem mondhatja már, hogy a cseléd lopta el a karpereczt, s hogy azt hozsuból a szentártóba tette. (Vége köv.)

ÉRDEKES NYOMOZÁSOK.

A gyanu.

Közlő: Anik János járásörmester.

Pár évvel ezelőtt történt. Nem fontos, de tanulságos.

Hajdunánáson létem idején egy nap délután az őrsirodában foglalkoztam, midőn kocsi hallok a kapu előtt megállani s abból W. hajdudorogi határbeli bérlet látom kiszállani, ki csakhamar az irodában termelt, s a kölcsönös üdvözlés után a következő panaszt tette.

Ma délelőtt kocsihal bent jártam H.-Dorogon s úgy 1/2 12 óra tájban a postahivatalban bélyegeket vásároltam, miközben a postakezelőnővel beszélgettem. Sietős dolgom lévén, csakhamar elbucusztam a kisasszonytól és kocsiira ültem. A tanyára kiérkezve megébedeltem, ebéd után pedig egy keveset pihentem. Később felkelve, keresem a pénztárczámat, melyben 4800 korona pénz és a bélyegeg voltak, s akkor jut eszembe, hogy a tárczát a sietőség és beszélgetés közt a postán felejtettem.

Rögtön befogattam és visszamenve a postára, a kezelőnőtől igaztoltan kérdeztem, hogy itt maradt-e a tárczám és pénzem, gondjaiba vette-e, mire az tagadólag azt felelte, hogy nem is látta. Erre nem voltam elkészülve és felszólítottam, hogy ne tréfáljon most velem, ugyanis eléggé meg vagyok tréfálva már az által is, hogy megjedtem a pénz elvesztése miatt s hogy vissza kellett jönnöm; de ő ismét kijelentette, hogy a pénzről mit sem tud.

W. kérte, hogy az ügyet tisztázzam. Közbevetőleg azt is megjegyezte, hogy ő már — mielőtt idejött — a községi bírót is felkérte, hogy mint hivatalos szemé-

lyiség lépjen közbe, beszéljen a szívére a kisasszonynak és kérje el a pénzt, a mit a bíró meg is kísérelt, de szintén eredmény nélkül.

Az elődottaktól itélve láttam, hogy nehéz feladat előtt állok. Nehéz volt annak az eldöntése is, hogy miféle büncselekmény forog fenn. Sikkasztás nem lehet, mert a pénz a postás őrizetére nem bízott. Lopás nem lehet, mivel azt W.-tól el nem vette. Tehát marad a jogtalan elsajátítás, de 8 napon belül még mindig van ideje mint talált dolgot akár a tulajdonosnak, akár a hatóságnak átadni vagy bejelenteni, feltéve, hogy a pénzt tényleg megtalálta.

Megvallom, hogy hirtelen nem tudtam mit tegyek, hol kezdjem, csak azt tudtam és éreztem, hogy gyors cselekvésre van szükség, mert különben a pénznek nyoma veszt.

Rögtön indultam tehát, és Hajdudorogra megérkezve, a bírót is meghallgattam, ki eljárásának eredményeképen közölte velem, hogy a kisasszony erősen meg van ijedve, a bűnösség jele már az arcából is kétségtelenül kilátszik. A nagy összegű pénz bizonyára megtevesztette, s ezért letért a becsület útjáról. Káros pedig szintén oda nyilatkozott, hogy esküvel hajlandó megerősíteni, hogy a pénze a postán maradt, s a kisasszony előtte szintén gyanusan viselkedett.

Megbántam-vetettem magamban a dolgot s a bírót és káros magam mellé véve, a postára mentem, hol még a postamester is kijelentette, miszerint szintén gyanusnak találja a kisasszonyt a körülmények, de a magaviselete miatt is, mivel ha ártatlan volna, megjedni nem lett volna oka.

Fent elmondottakon kívül egyéb adat nem állván rendelkezésemre, csakis a gyanusított feleleteiből és megfigyeléséből reméltem leszűrni az igazságot. De mit kérdezek tőle? Ugyanazt ismétellem, a mit a káros és bíró már több ízben ügyis elébe tárt, t. i. hogy adja elő a pénzt! stb. Ezt már azért is kerülni akartam, nehogy együgyűnek tartsanak és azt mondhassák, hogy ezeken ők már túl vannak.

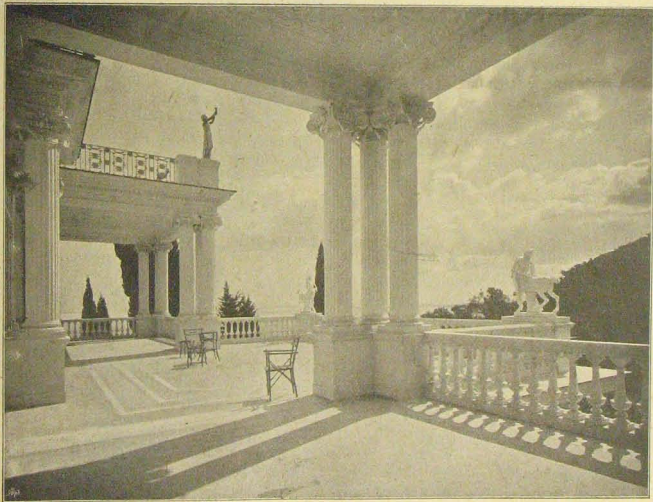
Tapasztalat igazolja, hogy a szem a lélek tükré, elhatároztam tehát, hogy a gyanusított szeméből igyekszem kiolvasni bűnös vagy ártatlan voltát, s csak most, midőn jól átgondoltam mindent, léptem be a hivatalba, hol a kisasszony foglalatokodott.

Midőn a bíró, a káros és a postamester kíséretében a postahivatalban megjelentem, a kisasszony halotthalvány lett és mintegy kővé meredve állt velem szemben. Midőn pedig bemutatkoztam, még a nevét is alig bírta kiejteni, s csak annyit rebegett 'vége mindennek'. Én szelid hangon s biztatólag szóltam, hogy talán még nincs mindennek vége, azért kérem feleljen a kérdéseimre nyíltan és őszintén s a következő kérdést intéztem hozzá:

— Mondja meg, volt-e a káros eltávozása és a postahivatal déli bezárása közti időben a hivatalszobában károson kívül más valaki vagy nem?

A villá a bejáró felől.

Erkély az emeleten.

Az Akhilleion villából.

Felcsillanó szemeit reám vetve röviden csak annyit felelt:

— Nem volt.

— Elvihette-e a pénzt a hivatalból rajta kívül más is, vagy nem?

— Ha a pénz itt a hivatalban maradt, az csak nálam lehetne, más nem jutott volna hozzá.

Nagy, őszinte szemeiből olvasva és az adott két feleletből ítélve, tisztán véltem látni ártatlanságát, mert hiszen módjában lett volna azt mondani, hogy ott bizony sokan jártak és a pénzt elvihették, de nem tette.

Ezek után megnyugtatta és tőle bocsánatot kérve távozunk.

A kisasszonyt is, de különösen a károst és bírót ezen kurta eljárásom nagyon meglepte s midőn a hivatalból kimintünk, ez utóbbiak e feletti csodálkozásuknak és nem tetszésüknek előttem kifejezést is adtak, mintegy követelve, hogy a kisasszonynál tartsak kutatást. De midőn határozottan kijelentettem, hogy a vádlottat ártatlannak tartom és vele szemben minden további eljárást megszüntetek, a káros kijelentette, hogy határozottan tudja, miszerint a pénzt a postán hagyta s nem nyugszik meg eljárásomban s más nyomozó közeget kér, ki erélyesebben fog eljárni.

Midőn pedig a község házához visszamentünk utközben a bírónak elég hangosan mondotta, «ez a bíró ur ügyes embere?» mire a bíró — ki ügylátszik engem ügyes embernek tartott — azt felelte, hogy «ebben bizony csizmadiát fogtunk».

Szóval lekiesinyelték.

Megvallom, hogy most már még kevésbé tudtam, hogy honnan kerül meg a pénz, mint az előtt, de a kisasszony ártatlanságáról meg voltam győződve.

A község házához érkezve, a károstól kérdézősködtem, hogy nem vesztette-e el a pénztétől, vagy nem-e esett a kocsiba, s talán a kocsis rejthette onnan el, vagy talán ő maga otthon tette el és elfelejtette, de minderre határozottan nem felelt és ragaszkodott ahhoz, hogy erélyesebb eljárást kér.

Erre biztatólag azt az utasítást adtam neki, hogy menjen haza a tanyára, otthon keresse a pénzt a lakásán minden kigondolható helyen, s ha megtalálja, másnap reggel hét órára jöjjön be a községbe. Szavát adta, hogy ha megtalálja a pénzt, azt behozza s én is ígértem, hogy addig én is cselekszem, a mit lehet; azután szomorúan eltávozott, kijelentve még újra, hogy biztosan tudja, miszerint a pénze a postán maradt.

Rossz éjszakám volt, mert bár erős volt a hitem, hogy a pénz nem maradt a postán, mindazonáltal nem volt nyugalmam, hátha tévedek. Ezért egy oda érkezett két fűből állott járőröm közhelyével egész éjen át lest is tartattam, de eredmény nélkül.

Ezen járőr tagjai is helyesebbnek vélték a posta kezelőnőt éjjelre elzárva, őrizet alatt tartani, s meg is jegyezték, hogyha ők veszik a panaszt, már azóta bezártak volna. Szóval másként bántak volna el vele.

Másnap korán reggel herobog a kocsival a káros és egyenesen nekem tartva megölel s az örömtől meghatottan előmutatja a tárczát, benne a 4800 korona pénzzel és blyegeekkel együtt. Mentő angyalának nevezett, kit az ég küldött a postásnő megmentőjéül s a következőket beszélte el:

Mint ismeretes, ha érkezte megebédelt, ebéd után a diványra lefeküdt, miközben a pénztárczája a zsebéből kiesett s ő azon álmosan felvette s a tisztú eskakója tokjába rejtette, a mit soha sem szokott tenni. Erről aztán egészen megfeledkezett s nem kevésbé volt meglepve, midőn a kutatás alkalmával a pénzt a csakóban megtalálta.

A midőn ezt a postásnővel közöltem, sirva fakadt az örömtől, mivel a postamester már kijelentette neki, hogyha tisztázva nem lesz az ügy, úgy elmozdítását fogja kérni.

Tanulság az esetből pedig az, hogy óvakodjunk az elhamarkodástól és tapintatlan, megfontolatlan eljárástól; mert hasonló esetknél könnyen vezetés lépést tehetünk, mi által egy ártatlan ember a közmegvetésnek és jogtalan meghurczoltatásnak tétetik ki, de állásait veszítve még a napi kenyerétől is megfosztatik s így annak tisztességes megszerzése lehetetlenné válván tényleg kénytelen lesz abünnözni és utjára térni és annak sötét utvesztőjében tévelyegve előbb-több a börtönbe jutni.

S mily fájdalmas lehetne reánk azon tudat, hogy azt mi idéztük elő, talán nem is rossz akaratból, hanem ügyetlen eljárásunk által.

Óvakodjunk az elhamarkodástól!

KÉPEINKHEZ.

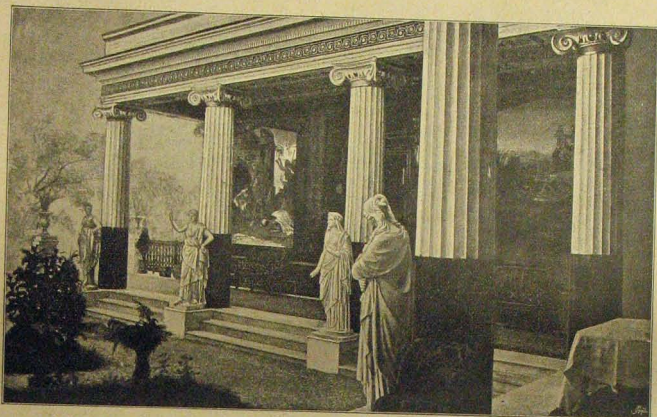
Az Akhilleion-villa.

Nem érdektelen hírt közölt a napokban egyik nagy német újság, arról szólván, hogy II. Vilmos német császár magánpénztárából megvásárolta a Korfu-szigeten levő Akhilleiont. Ez a gyönyörű villa Erzsébet királyné halála után leányának, Gizella bajor hercegnőnek birtokába ment át, de a haszonélvezet élete fogytáig a királyt illette meg. Vilmos császárt a villa megvásárlásánál az a kívánság vezette, hogy családja számára lehetségessé tegye az enyhe vidéken való tartózkodást.

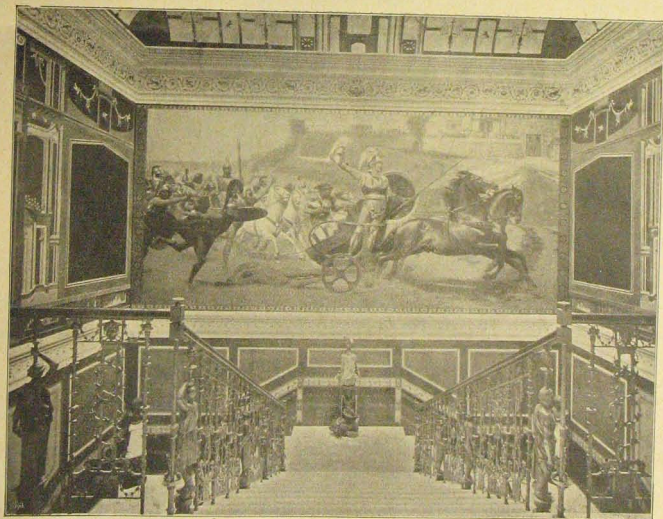
Ha ez a hír való, úgy a paradicsomi hely úgy látszik biztos kezekbe kerül s megszűnnek a kalandos híresztelések, melyek egyik nap tidőbeteg szanatoriummá, a másik nap — játékbarranggá alakították át.

Királynéknak 1861-ben madeirai újáról visszatértekor rövid ideig Korfu szigetén a British Lord High Commissioner (angol lord főbiztos) nyaralójában tartózkodott. Azóta több ízben időzött ott a királyné s mind jobban megkedvelte a szigetet.

Báró Warsberg Sándor, a görög délvidék nagy kedvelője, régóta foglalkozott azzal a gondolattal, hogy a pbaakok, régi görög törzs egykori hazájában királyi kastélyt épít. Ezt a gondolatot aztán Erzsébet királyné meg is valósította, elrerdelvén egy ilyen kastély létesítését. E célra az első tervet Warsberg készítette, de azt a Nagyszony sáját műzilese szerint módosította

A palota oszloptornáca és a múzsák kertje.

A villa lépcsőháza.

Az Akhilleion villából.

s aztán a kastélyt e módosított terv szerint Carito Rafael nápolyi műépítővel, a végleges terv kidolgozó-jával föl is építette.

A kastélynak a helyét is maga a királyné jelölte ki azon a magaslaton, a hol Gasturi mellett az egykori Brailla-villának elhagyott romjai omladoztak. Erről a helyről Warsberg így nyilatkozott: «A múzsáknak a Parnaszusról, az isteneknek az Olympusról nem tűnhetett fel a világ szépeinek, mint nekem innen, a Brailla-villából». Ennek helyén épült a régi görögök deli, ifjú hősről, Akhillesről elnevezett *Akhilleion*, melyhez, hogy klasszikus szépségű legyen, a trójai, mykenéi és különösen a pompeji műépítészeti emlékeket használtatta mintakul a királyné.

Az Akhilleion leírását a következőkben adja egy ott járt bonfitaúrunk:

A korfui kikötőből déli irányban indult ki bárkánk s folyton a partok mellett haladt. Elhagyva Garitra és Chalkiopolus öbleit, egy, a tengerzsidig erős hegyoldal alá értünk, mely felett az ormon, sűrűségbe rejtve áll a királyi lak.

A kastély homlokzata három emeletű; éjszakra néző hátulsó oldalának felső emelete a Brailla-villához tartozó kertnek százados faktól árnyékolt felső terraszára nyílik, honnan mind szélesebb terraszokban szeliden hajlik alá a hegyoldal. A kastély homlokzata az országútra néz, mely Korfuból Gasturin át a kastély területé alatt Benizze felé visz. Magas fehér falkerítés és olajfalombok rejtik el a kastélyt a kíváncsiak elől.

Gasturi felől kerülünk a kastély elé s a mint a gyönyörű parkba beléptünk, elsősben Hester Ernő szoborműve: A haldokló Akhilles tint szemünkbe, melyről a kastély nevét kapták. A szobormű mellett két oldalt arnyas utak visznek feljebb. A lombok közül itt-ott egy-egy fehér márványból faragott erdei nimfa, vagy bronzból öntött tánczó Faun alakja tűnik elő. Feljebb egy félkörű lépcsőzethez érkeztünk, mely alatt mesterséges cseppkő-barlang melyed be a hegyoldalba óriási páfrányoktól sűrűn benőtt bejáratlalt.

A barlang hátsó falán tükrök vannak elhelyezve, melyek szürkés-zöld fényt vetnek a barlang üregéből csobogva előtörtöt forrás vizére.

A lépcsőn fölmenve, az alsó peristyl terraszára érünk, hol rózsák a nárciszok közt pihenve találjuk Hermest, a nápolyi Múzeum híres Herkulanum bronzának másolatát. Innen néhány lépcső a felső peristyl terraszára visz, melyet oszlopos könyöklő szegélyez. A feljárat két oldalán levő talapzaton egy-egy támadni készülő öklő-birkózó-alak van sötét bronzból.

Most följutunk a felső peristyle.

A peristyl egy fődött, oszlopos folyosó, illetőleg oszlop-csarnok, mely az épület körül derékszög alatt megtörve, egy rövidebb s egy hosszabb szárnyban végződik. Az oszlopok, melyek a tetőzetet tartják, közéjükön fölül kéve-oszlopok, míg az alsó részük sima henger és cinzibor vörös színezésű; az oszlopok pedig gazdagon aranyozottak és zsinetek. Kintön háttért ad az oszlopokhoz a sötétvörös színű pompeji fal nagy freskómedaillonjaival, melyekbe Apollo, Daphne, a vak Homeros, Aesopus, Theseus és Ariadne alakjai festvék. A falnál egymástól meghatározott távolságra mellszobrok állanak s majd mind a klasszikus világ bölcseit, szónokait, művészeit ábrázolják.

Költői műkincsei az Akhilleionnak a nagy márvány-muzsák és Apollo alakja, melyek az egyes oszlopok előtt állanak. Majdnem valamennyi Rómából származó ó-kori műrekmek. Valaha a Borghese hercegek tulajdonában voltak.

A peristylről egyetlen lépcső visz a Múzsá-ligetbe, hol százados ciprusok, magnóliák, olajfák közt egy szökőkút van a vizet fecskendő delínnel.

A díszkertenek egyik utójára készült ékeessége volt a Rudolf trónörökös emlékére állított művészi oszlop, előoldalán a boldogult trónörökös domború mellképével. A fiát vesztett királyné ez emlék állításával enyhítette itt anjai szívének mély bánatát.

A peristylről nyílik a bejárás a királyné belső terméibe, honnan egy nehéz tölgyajtón át a lépcsőcsarnokba jutunk, majd egy ókori stýlű hatalmas kettős ércskapun át ismét a múzsá-ligetbe kerülünk. A kerti úton lementünk a kastély aljához és onnan egy síklón az előcsarnokhoz jutottunk fel, mely előtt hatalmas oszlopokon nyugvó széles veranda van, fényes márványból. A könyöklő két sarkát kentaurok alakjai díszítik. Innen a nyitott lépcsőcsarnokba lépünk.

Nehéz bitorbáronny függönyök zárják el a belső oszloporsót. A fényes falakról jobbra-balra ismét vörös bársony kárpit hull alá s választja el e helyiséget a lépcsőcsarnoktól.

Az előcsarnokból a kápolnába jutunk. Az oltár fölötti üregben a tengereszek védaszonnyán, a Notre dame de la garde-nak marseillei szobra áll.

Az előcsarnok bejáratával szemben van a lépcsőcsarnok. Satyrok és karyatidák tartják a párkányzatot és a lépcsőszakokat.

Az üvegtetőn át fölülről beözönlő napfény jól világítja meg a lépcsőcsarnok nagy falfestményét, melynek tárgya: Akhilles diadalmenete Hektor holttestével Trója falai körül.

A lépcső följáratának két oldalán óriási bronz és porcellán vázák vannak hatalmas legyező pálmákkal, a háttért pedig falnagyságú tükrök ékesítik. Kevés bútorzat, de nemes öklölőség és gazdagság mindenütt. Az aranyozott fehér asztalon albumok vannak a királyné utazásaiából való fényképekkel. A csarnokot szintén utazásokon gyűjtött műtárgyak díszítik. Innen egy ajtó a dobányzó-terembe nyílik, egy másik pedig az étterembe. E termeket azonban csak a királyné kísérete használta.

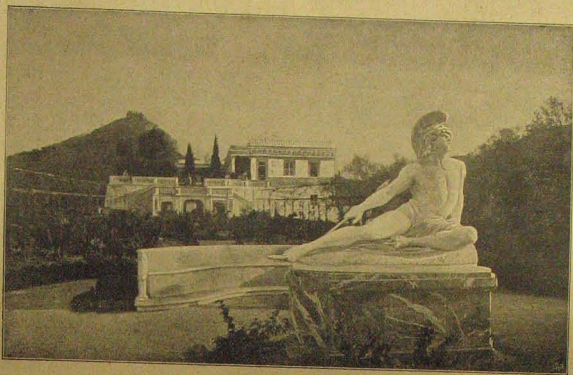
A kastélyhoz egészen közel van a királyné hajójának kikötésére használt szép fehér molo.

HIREK.

Megölt csendőr. Csiklovabányán május 5-én korcsmai mulatozás közben Kóka Gyárfás csendőr Nika Mihály ottani rovtott multu lakossal a cigányzene miatt összeszólalkozott, minek hevében Nika forgópisztolyt rántott és kétszer Kóka csendőrré lött. Az egyik lövés a csendőr állába frúródott és súlyos, de nem életveszélyes sérülést okozott. A sérült csendőr kórházba szállítottott, a tettes pedig elfogatott s a hatóságoknak átadottott.

Összeszurkált csendőr. Szarka József ipolysági örsbeli csendőrt május 9-én d. u. 10 órakor Herczeg Lajos és hét társa, ipolysági legények, egy előző szolgálati ügyből kifolyólag támasztott bosszúból megtámadták, földre terpték s rajta nyolcz kézsuraszt ejtettek. A súlyosan sebesült csendőr a kórházba szállítottott, a tettesek pedig elfogva az illetékes hatóságoknak átadattak.

Megtámadott járőr. Tiszakürtön május 8-én déltútn 6 órakor Mikó Lajos címzetes őrsvezető és Pópa Tivadár próbacsendőrből állott járőr László Péter és László Fábian legények — mert a járőr őket a verekedésben meggátolta — vasvillával és vaslapáttal meg-

A baldokló Akhilles szobra.

Az Akhilleion villából.

támadták s a járőr mindkét tagját könnyen megsebesítették. A járőr kardot használt és László Pétert fején súlyosan, László Fábiánt pedig jobb keze fején könnyen megsebesítették.

Sztrájkok. A salgótarjáni közszénbánya részvénytársaság tulajdonát képező mátranovákai bányában 150 bányamunkás sztrájkba lépett s a dolgozni akaró munkásokat megtámadta. Fükő Pál járásörmester, salgótarjáni járásparancsnok tizennegyed magával a helyszínén van. — Baglasalja nógrádmegyei bányatelepen pedig mintegy 150 főnyi munkás a munkát abbahagyta. A kitorőfelnben levő sztrájk elfojtására 10 főnyi legénység összpontosított.

Fellázadt község. Berecznik község lakossága báró Schönburg ellen a vitás legelő miatt fellázadt. A helyszínére Istók járásörmester parancsnoksága alatt 10 főnyi legénység összpontosított.

HASZNOS TUDNIVALÓK.

A cserebogár. Hogy milyen tömegben lepi el a cserebogár az egyes vidékek gyümölcseit, nagyjában előre meghatározható az álcák alakulásának évszámáról. A jelen év egyike amaz évszámoknak, a midőn igen sok cserebogárnak megjelenése várható országszerte, úgy hogy a megyei közgazdasági bizottságok már most gondoskodnak az állatok sikeres irtásáról, a mi nem jár nagy nehézséggel, csak akadjon elég gyermek és asszonykéz, a mely a férfi-munkás által a fákrol lerázott kártékony állatokat összegyűjtse. Ez az újabb pénzbeli kiadás mindenesetre keservesen hat a gazdátársadalomra, a melynek a munka drágulásán kívül ma még az idő mostohaságával is kell küzdenie.

Szolgáljon tehát a magyar gazdáknak némi vizsgálatásúl az a tudat, hogy az összegyűjtött cserebogár megfelelően értékesíthető s ne csinálják, különösen gyermekek által, tehát olesó napszám mellett, — hanem

igyekezzenek úgy gyümölcsösüknék sikeres védelmére, mint saját anyagi hasznuk érdekében, a kűszöbön lévő cserebogár szeszben minél többet összegyűjteni a kártékony állatokból. A cserebogarat különben eddig is csak minálunk volt szokásban összetaposva, a helyszínén hagyni, vagy a tűzbe dobni. Az előrelátó külföldi gazda már régóta leforrázta a bogarakat és a komposzt-trágya közé öntötte, hol sok légenyt tartalmazó testükkel nagyban elősegítették a trágya jószágát. Ma azonban már ez is meghaladott álláspont, mert a cserebogarak sokkal jobban értékesíthetők, mint baromfielédél és haltápszér. Igaz, hogy az apró jószág leginkább csak szemmel táplálkozik, azonban szüksége van a zöld táplálékra s a vért sűrítő hús- és rovar-neműekre is, melynek az aludt vér, hús és az élő vagy holt rovar. Kiváltképen szüksége ez a táplálék tojóstyukjainknak azért, hogy tojóképességük az őszi és téli évszakban fokozódjék s erre a célra, a kendermag mellett legjobb a cserebogár. A cserebogár évad azonban sokkal rövidebb, sem hogy az alatt az összegyűjtött bogarakat mind föletessük s ez egyszersmind céltalan s egyoldalú táplálkozás is lenne és pedig éppen olyan időben, midőn a tyúk úgy is tojik. Ezért az összegyűjtött bogarakat le kell forrázunk szitában-rostában (de nem forró vízbe dobni, nehogy megfőjenek) azután vagy a napon, vagy pedig — ha nincs napos időjárás, kemenczében, kenyérsütés után teljesen kiszárítjuk őket és zsákokban, avagy a száraz, szellős helyen kitergetve, eltarthatjuk egész tavaszig és csak akkor s annyit juttatunk belőle tyukjainknak, a mikor és a mennyire azoknak szükségük van. A hol tó- vagy egyéb halgazdaság van, ott a cserebogár kitűnő haltápszérül is szolgál és pedi különösen akkor, midőn a halakat hizlaljuk.

Mészfoltok eltávolítása. A felsőruhába esett mézfoltot ezetbe mártott vászonronggyal tisztítjuk ki. Minél gyorsabban hozzáfogunk, annál biztosabban tisztul meg a folt, mert ha késünk vele, a méz megrongálja, szétmárga a szövetet.

A nedves falakon következőleg lehet segíteni: Először a vakolatot tisztára levakarjuk, sőt a téglá közeit is s olyan helyeken, hol a nap vagy fagy éri portland cementes malterrel bevakarjuk. A szoba és pinczehelyiségekbe román cementet is jó. A maltert úgy készítjük, hogy egyharmad rész cementet kétharmad rész homokkal vegyítünk. Az ilyen vakolat igen tartós és száraz marad.

Szerkesztői üzenetek.

Névtelen levelekre, továbbá a szolgálattal kapcsolatos kérdésekre a szerkesztőség nem válaszol.

M. S. Az özevgy, ha férjével a tényleges csendőrségi szolgálat alatt, vagy ezt megelőzőleg lépett házasságra és ha férjével a nyugdíjgyűben beálltakor együtt él, továbbá, ha a férj öt évig szolgált a testületben, igényt tarthat nyugdíjképen a férj legutóbbi beszámítható évi fizetésének egyharmad részére. A mi a gyermekek ellátását illeti, ha legalább három gyermek maradt hátra, a gyermekek 16, a leánygyermek 14. évük betöltéséig évi 36 korona neveltetési járulékban részesülnek.

Észrevétel. A rangsorban nincs tévedés, s az a további előléptetéseknél is be fog tartani. A megnevezett azért sorolattott ön elé, mert idősebb valóságos őrsvezető, s mert a rangsor ez alapon és nem a c. őrmesteri rang alapján lett összehállítva, önmel szemben semmiféle sérelem nem történt.

Havasi. Az érvényben levő rendelkezések értelmében nem vizsgálhat.

Tekintélyhajhászat. A szóban forgó napilapban megjelent ciklik adatait is az illető őrsvezető szolgálattal s így kifakadása indokolatlan.

L. s őrsvezető. 1. A határrendőrségnél tudomásunk szerint a közel jövőben egyáltalában nincsen kilátás felvételre, miután a csekély létszám be van töltve és hosszabb időn át alig van úresedés kilátás. 2. A mennyiben úresedés van, minden hó 1-én és 15-én lehet jelentkezni. A megkövetelt magasság 170 cm.

K. Gy. őrmester. A csendőrség az ilyen sikkasztásnak nem jöhét a „nyomára”, mert pénztárt nem rovincsol s nem is rovincsolhat. A pénztárt nem is foglalhatja je.

H. J. őrsvezető. 1. Kérheti a nyugdíjmegváltását. Ezen összeggel azután természetesen tetszése szerint rendelkezhetik. A nyugdíjnak nem a leszállítása, hanem inkább egy előnyösebb nyugdíjtörvény létesítése van terybe véve.

H. M. csendőr. Leghelyesebb, ha a kérdéses ügyben valamelyik ügyvédhez fordul.

Lakatos. Ha a csapattól közvetlenül jött át s tényleg hét szolgálattal éve volt, úgy 1606 k. végkielégítést kellett volna kapnia. Bizonyára másként áll a dolog. Panaszt említi jog van s közvetlenül a honvédelmi miniszterhez is fordulhat kérvényével.

Sárosi pr. csendőr. Agy hiszszük, hogy abból a könyvből a vizsgára teljesen elkészülhet.

K. F. csendőr. Szolgálati ideje azzal a tiz nappal megszakítást szenvedett. Azonban hosszabb és érdemes csendőrségi szolgálat után nincsen hízárja, hogy legfőbb kegyelem után csapatbeli szolgálatát is beszámítják, főleg, ha be tudja igazolni, hogy még a csapatnál kérte a felvételt a csendőrséghez s így a megszakítás önhibáján kívül történt.

Sorsjegyekről. Dénes őrm. A 1521-60. sz. vöröskereszt-sorsjegye (feltéve, hogy magyar vöröskereszt-sorsjegyről van szó) már régebben ki lett sorsolva 15 korával. A másik nem nyert. A sorsjegyeket minden banküzlet árusítja. — **B. A., Z. M.** és **D. Gy. őrmester.** Sorsjegyeik eddig még nem lettek kihuzva.

HIVATALOS RÉSZ.

Büntetőjogi döntvények.

Magánokirathamisítás tényálladáki ismérvel.

A magánokirathamisításnak az az alkateleme, hogy a lettes a hamis okirat alapján család alapon jogviszony léteinek kimutatását czélozza s ennek bizonyítására használja fel az okiratot. A magánokirathamisítás tényálladákiának megállapításához nem szükséges, hogy a vádott a hamis okiratot azok ellen használja fel, kiknek névaláírását hamisította. — A Btk 401. §-ában meghatározott módon való felhasználás. foglalja magában válloltak az a lette, hogy a hamis okiratokat arra használta fel, hogy azokkal az okiratokban feltüntetett személyek kötelezettségét más előtt bizonyítsa.

(Curia 1907. febr. 26. 1907/907. sz. a. III. Bt.)

«Szátrájtörő» ellen szátrájkoló munkások által alkalmazott erőszak.

A Btk. 177. §-a rendelkezése szerint a munkabér felemelése vagy leszállítása miatt valamely munkás ellen elkövetett erőszak e §. alá esik. A munkás ellen elkövetett erőszak mindenesetre a munkaadóra is kihatván ez irányban is elkövetettnek tekintendő.

(Curia 1907. márcz. 19. 2763/907. sz. a. IV. Bt.)

Magánosok elleni erőszak.

A Btk. 176. §. szerint az e §-ban meghatározott bűncselekmény tényálladékaíhoz nem szükséges, hogy a csoport erőszak elkövetése czéljából alakult legyen; e bűncselekmény tehát a csoport alakulásának czéljára való tekintet nélkül létesül, ha a csoport nyílt helyen akár személyeken, akár dolgokon erőszakot követ el.

(Curia 1907. febr. 20. 1684/907. sz. a. IV. Bt.)

Becsületértés.

Becsületértést, nem rágalmazást követ el az, ki egy kereskedőről azt állítja, hogy az általa szolgáltatott anyagok a tisztaságra és hatásra nézve a bizalmat nem érdemlik meg s hogy a ki ezeket elárusítja, az hazug, csaló; mert ez a kijelentése csak bírálatot tartalmaz s nem ölel fel tényállítást.

(Curia 1907. márcz. 6. 2213/907. sz. a. I. Bt.)

SZEMÉLYI ÜGYEK.

Legfelsőbb elhatározások.

Ő császári és apostoli királyi Felsege 1907. évi április hó 24-én Prágában kelt legfelsőbb elhatározásával:

Panajott Sándor vezérőrnagynak, a magyar korona országaihoz tartozó csendőrség felügyelőjének és törvényes utódainak a magyar nemességet a «szamosfalvi előnével díjmentesen legkegyelmesebben adományozni méltóztatott.

Ő császári és apostoli királyi Felsége folyó évi apr. hó 6-án kelt legfelsőbb elhatározásával:

Egyed József századosnak és törvényes utódainak régi magyar nemességét és gyergyóújfalu előnevét a díjak elengedése mellett kegyelemből legkegyelmesebben megerősíteni méltóztatott.

Véglegesítették:

a megfelelő eredménnyel teljesített próbaszolgálat után 1907. évi május hó 1-ével a m. kir. csendőrség állományában a következő hadapródok:

Stagl Miklós,¹ a cs. és kir. 51. gyalogezred tényleges állományából a IV., *Hausenblasz* Oszkár,² a cs. és kir. 62. gy. tényleg. áll. az I., *Fozman* László,³ a cs. és kir. 86. gy. tényleg. áll. a VI., *Panaajott* Sándor,⁴ a cs. és kir. 86. gy. tényleg. áll. a III., *Marschall* Kálmán,⁵ a cs. és kir. 32. gy. tényleg. áll. az V., *Szekendy* Béla,⁶ a m. kir. 21. honvéd gy. tényleg. áll. a VI., hindi *Szabó* László,⁷ a m. kir. 17. honvéd gy. tényleg. áll. a III., *Vincze* Albert,⁸ a cs. és kir. 35. hadosztályi tüzérezred tartalékából a III., *Donó* Árpád,⁹ a cs. és kir. 65. gy. tart. az V., *besenyei László* Béla,¹⁰ a cs. és kir. 1. tiroli vadászrezd tart. a II., *Dalmay* József,¹¹ a cs. és kir. 37. gy. tart. a VII., *Kaffka* Károly,¹² a cs. és kir. 8. vadászszázalój tart. az V., *Szabó* Vincze,¹³ a cs. és kir. 19. gy. tart. a III., *Hieronymi* Lajos,¹⁴ a m. kir. 15. honvéd gy. tart. a II., *Móritz* László,¹⁵ a cs. és kir. 83. gy. tart. a VII., *Kürthy* Endre,¹⁶ a cs. és kir. 33. gy. tart. az I., *Takácsy* Dezső,¹⁷ a bosznia-hercegovinai 3. gy. tart. VII., *Lenhartovics* Károly,¹⁸ a cs. és kir. 72. gy. tart. a II., *Gáspár* József,¹⁹ a cs. és kir. 64. gy. tart. a IV., *Gyapay* Miklós,²⁰ a m. kir. 18. honvéd gy. tart. az I., *Jelinek* Sándor,²¹ a cs. és kir. hadosztályi tüzérezred tart. a II., *Halmay* József,²² a cs. és kir. 68. gy. tart. a VI., patakfalvi *Ferenczy* Sándor,²³ a m. kir. 21. honvéd gy. tart. a IV., *Brettschneider* Béla,²⁴ a cs. és kir. 19. vadászszázalój tart. a IV., *Fallenbüchl* Vilmos,²⁵ a cs. és kir. 23. gy. tart. a II., *Malesevics* Miklós,²⁶ a cs. és kir. 60. gy. tart. a VI., báró *Orbán* Bódog,²⁷ a cs. és kir. 82. gy. tart. az V., *Jalsovicsky* András,²⁸ a cs. és kir. 26. gy. tart. a IV. számú csendőrkörülethez.

¹ Rangnap: 1905. szeptember 1. (rangszám 1.) ² (rangsz. 2.) ³ (rangsz. 3.) ⁴ (rangsz. 4.) ⁵ (rangsz. 5.) ⁶ (rangsz. 6.) ⁷ Rangnap: 1906. szeptember 1. ⁸ Rangnap: 1907. május 1. (rangsz. 1.) ⁹ (rangsz. 2.) ¹⁰ (rangsz. 3.) ¹¹ (rangsz. 4.) ¹² (rangsz. 5.) ¹³ (rangsz. 6.) ¹⁴ (rangsz. 7.) ¹⁵ (rangsz. 8.) ¹⁶ (rangsz. 9.) ¹⁷ (rangsz. 10.) ¹⁸ (rangsz. 11.) ¹⁹ (rangsz. 12.) ²⁰ (rangsz. 13.) ²¹ (rangsz. 14.) ²² (rangsz. 15.) ²³ (rangsz. 16.) ²⁴ (rangsz. 17.) ²⁵ (rangsz. 18.) ²⁶ (rangsz. 19.) ²⁷ (rangsz. 20.) ²⁸ (rangsz. 21.)

Kinevezettek.

1907. évi május hó 1-vel hadapród tiszthelyettesekké:

Stagl Miklós a IV., *Hausenblasz* Oszkár az I., *Fozman* László a VI., *Panaajott* Sándor a III., *Marschall* Kálmán az V., *Szekendy* Béla a VI., hindi *Szabó* László a III., *Vincze* Albert a III., *Donó* Árpád az V.,

besenyei László Béla a II., *Dalmay* József a VII., *Kaffka* Károly az V., *Szabó* Vincze a III., *Hieronymi* Lajos a II., *Móritz* László a VII., *Kürthy* Endre az I., *Takácsy* Dezső a VII., *Lenhartovics* Károly a II., *Gáspár* József a IV., *Gyapay* Miklós az I., *Jelinek* Sándor a II., *Halmay* József a VI., patakfalvi *Ferenczy* Sándor a IV., *Brettschneider* Béla a IV., *Fallenbüchl* Vilmos a II., *Malesevics* Miklós a VI., báró *Orbán* Bódog az V., *Jalsovicsky* András a IV. számú csendőrkörület állományába tartozó hadapródok.

Megbízattak.

1907. évi május hó 1-ével:

Stagl Miklós, V. sz. csendőrkörületbeli hadapród-tiszthelyettes, a VIII. sz. csendőrkörülethez való áthelyezés mellett, az aradi 2.,

Hausenblasz Oszkár, I. sz. csendőrkörületbeli hadapród-tiszthelyettes, ugyanazon csendőrkörületnél, a kolozsvári II.,

Fozman László, VI. sz. csendőrkörületbeli hadapród-tiszthelyettes, ugyanazon csendőrkörületnél, a kaposvári 3.,

Panaajott Sándor, III. sz. csendőrkörületbeli hadapród-tiszthelyettes, ugyanazon csendőrkörületnél a szolnoki 2.,

Marschall Kálmán, V. sz. csendőrkörületbeli hadapród-tiszthelyettes, ugyanazon csendőrkörületnél, a nyitrai 2.,

Szekendy Béla, VI. sz. csendőrkörületbeli hadapród-tiszthelyettes, a II. sz. csendőrkörülethez való áthelyezés mellett, a lugosi 2.,

hindi *Szabó* László, III. sz. csendőrkörületbeli hadapród-tiszthelyettes, ugyanazon csendőrkörületnél, a budapesti 1-56,

Vincze Albert, III. sz. csendőrkörületbeli hadapród-tiszthelyettes, a VIII. sz. csendőrkörülethez való áthelyezés mellett a nyiregyházi 1-56,

Donó Árpád, V. sz. csendőrkörületbeli hadapród-tiszthelyettes, az I. sz. csendőrkörülethez való áthelyezés mellett, a dési 2.,

besenyei László Béla, II. sz. csendőrkörületbeli hadapród-tiszthelyettes, ugyanezen csendőrkörületnél, a temesvári 1-56,

Dalmay József, VII. sz. csendőrkörületbeli hadapród-tiszthelyettes, a VI. sz. csendőrkörülethez való áthelyezés mellett, a székesfehérvári 1.,

Kaffka Károly, V. sz. csendőrkörületbeli hadapród-tiszthelyettes, a VII. sz. csendőrkörülethez való áthelyezés mellett, a nagyszombeni 2.,

Szabó Vincze, III. sz. csendőrkörületbeli hadapród-tiszthelyettes, a VIII. sz. csendőrkörülethez való áthelyezés mellett, az aradi 3.,

Hieronymi Lajos, II. sz. csendőrkörületbeli hadapród-tiszthelyettes, a VIII. sz. csendőrkörülethez való áthelyezés mellett, a nagyváradai 2.,

Móritz László, VII. sz. csendőrkerületbeli hadapródtiszthelyettes, a III. sz. csendőrkerülethez való áthelyezés mellett, a miskolczi 2.

Kárthy Endre, I. sz. csendőrkerületbeli hadapródtiszthelyettes, a IV. sz. csendőrkerülethez való áthelyezés mellett, az eperjesi 2.

Takácsy Dezső, VII. sz. csendőrkerületbeli hadapródtiszthelyettes, az V. sz. csendőrkerülethez való áthelyezés mellett, a zsolnai szakaszparancsnokság ideiglenes vezetésével.

Kegydíjadományozás.

Szarvák János felülvizsgált, illetve testi fogyatkozás miatt szabadságot nagybeeskerei szárnybeli volt próbacsendőr részére a folyó évi április hó 23-án kelt 4172/eln. számú honvédelmi miniszteri rendelet szerint 1906. évi február hó 1-től kezdődőleg évi 240 korona kegydíj engedélyeztetett.

Előléptettek:

az öt évi tényleges szolgálat befejezése után:

Nagy Péter és Dudás Sándor, III. sz. csendőrkerületbeli csendőrök, *csendőr czimzetes őrsvezetők*kké.

Járőrvezetői jelvényvel elláttattak:

Bognár János, Imre Imre, Pap György, Horváth István, Kazmár János, Sziládi Imre, Kovács József, Balog Ferencz, Rócz József, Tóth József V., és Göncz Pál, VI. sz. csendőrkerületbeli csendőrök.

Körrendelet.

3436. eln. sz. A Debreczenben folyó évi május hó 1-ével működését megkezdő VII. számú csendőrkerületi parancsnokság felállításával egyidejűleg — a Rendeleti Közlöny (Szabályrendeletek) 1903. évi 30. számában közzétett 4675. eln. számú «Körrendelet» 1. pontja alapján — a most említett csendőrkerületi parancsnokságnál a budapesti I. honvéd kerületi bíróság egy kiküldöttsége állítatik fel, mely a következő elnevezés alatt fog eljárni: «M. kir. budapesti I. honvéd kerületi bíróság debreczeni kiküldöttsége, mint csendőr bíróság.» Részletesebb határozványok, valamint az ezen bíróságoknál növekedbe jövő vizsgálati foglyokra és elítéltekre vonatkozó rendelkezések, az érdekelt csendőrkerületi parancsnokságnak külön adatnak ki.

Budapest, 1907. évi április hó 10-én.

Jekelfalussy Lajos, a. k.

PÁLYÁZATOK.

Egy irtóki állás a kézdivásárhelyi kir. törvényszék-nél. Fizetés pótlékkal 1400 korona. Lakpénz 300 kor. Magyar nyelv szóban és írásban. Négy középiskolai

osztály. Telekkönyvi vizsga. Kérvények a kézdivásárhelyi kir. törvényszék elnökéhez 1907. évi május hó 26-ig.

Egy hivataliszolgai állás a dévai kir. törvényszék-nél. Fizetés pótlékkal 600 korona. Lakpénz pótlékkal 160 kor. Természeti ruházat. Magyar nyelv szóban és írásban. Kérvények a dévai kir. törvényszék elnökéhez 1907. évi május hó 28-ig.

Egy irtóki állás a garamszentkereszti járásban. Kezdő fizetés 1400 korona. Lakpénz 300 korona. Magyar nyelv szóban és írásban. Négy középiskolai osztály. Bars megye főispánjához címzett kérvények Bars vármegye alispánjához 1907. évi június hó 3-ig.

Egy irtóki állás a nyárádszeredai kir. járásbírósnál. Fizetés pótlékkal 1400 korona. Lakpénz 300 kor. Magyar nyelv szóban és írásban. Három havi próbaszolgálat. Négy középiskolai osztály. Telekkönyvi vizsga. Kérvények a marosvásárhelyi kir. törvényszék elnökéhez 1907. évi május hó 28-ig.

Egy irtóki állás a esongrádi kir. járásbírósnál. Fizetés pótlékkal 1400 korona. Lakpénz 300 korona. Magyar nyelv szóban és írásban. Három havi próbaszolgálat. Négy középiskolai osztály. Telekkönyvi vizsga. Kérvények a szegedi kir. törvényszék elnökéhez 1907. évi május hó 29-ig.

Egy irodaségedítési és egy kezelő gyakornoki állás a m. kir. közigazgatási bírósnál. Irodaségedítésnek fizetés pótlékkal 1400 korona. Szabályszerű lakpénz. Kezelő gyakornoknak 600 korona segélydj. Magyar nyelv szóban és írásban. Négy középiskolai osztály. Kérvények a m. kir. közigazgatási bíróság elnökéhez 1907. évi május hó 23-ig.

Egy fogházfelügyelői állás a veszprémi, esetleg más törvényszéki fogháznál. Fizetés pótlékkal 1400 korona. Lakpénz 360 korona, esetleg természetbeni lakás. Magyar nyelv szóban és írásban. Négy középiskolai osztály. Kérvények a győri kir. főügyészhez 1907. évi május hó 28-ig.

Két szolgai állás az orsz. m. iparművészeti muzeumnál. Fizetés pótlékkal 700 korona. Lakpénz 300 korona. Ruháilletmény 100 korona. Magyar nyelv szóban és írásban. Értékes tárgyakkal való bánásban jártasság. Könyvkötő, asztalos, kőműves mesterségben jártasság előnyt nyújt. A vallás- és közoktatásügyi miniszterhez címzett kérvények az orsz. m. iparművészeti muzeum igazgatóságához 1907. évi május hó 31-ig.

Három irodaszolgai állás a m. kir. VIII. számú csendőrkerületi parancsnokságnál Debreczenben. Fizetés pótlékkal 768 korona. Szabályszerű lakpénz. Természeti ruházat mellékkilteménnyel. Magyar nyelv szóban és írásban. Könyvoda és kezi sajtó kezelésében való jártasság. Kérvények a m. kir. belügyminiszterhez címzve a m. kir. III. számú csendőrkerületi parancsnoksághoz Budapesten 1907. évi május hó 30-ig.